

DOKTORI (PHD) DISSZERTÁCIÓ

Semsey Gábor

**A szexuális nevelés gyakorlata a magyarországi
gimnáziumokban**

2016

EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM
PEDAGÓGIAI ÉS PSZICHOLÓGIAI KAR

Semsey Gábor
A szexuális nevelés gyakorlata
a magyarországi gimnáziumokban

Neveléstudományi Doktori Iskola
A Doktori Iskola vezetője: Prof. Dr. Halász Gábor
Neveléstudományi Program
Programvezető: Prof. Dr. Szabolcs Éva

Témavezető: Dr. habil. Lénárd Sándor

A bírálóbizottság tagjai:
Prof. Dr. Bárdos György, elnök
Dr. Mészáros György, titkár
Mészárosné Dr. habil. Darvay Sarolta, bíráló
Prof. Dr. Gombocz János, bíráló
Dr. habil. Trencsényi László, tag
Dr. habil. Bodonyi Edit, tag
Dr. Martos Tamás, tag

Budapest, 2016

Tartalomjegyzék

I. Elméleti háttér	1
1 Bevezetés	1
2 A szexuális nevelés	7
2.1. A szexuális nevelés fogalma a kortárs szexuálpedagógiában.....	7
2.2. A szexuális nevelés kapcsolódása más nevelési területekhez.....	11
2.3. Szexuális nevelés és mentálhigiéné.....	13
3 Korszerű nemi nevelés?	17
3.1. A pszichoszexuális érettség.....	17
3.2. Erkölcsi normák a sexualitásban.....	27
3.3. A korszerű nemi nevelés céljai és alapelvei.....	35
4 A szexuális nevelés nemzetközi gyakorlata	44
4.1. Történeti előzmények.....	44
4.2. Szexuális nevelés az elmúlt évtizedekben.....	49
4.3. A nemi nevelés alaptípusai.....	58
5 Magyarországi szexuálpedagógiai kezdeményezések az elmúlt évtizedekben	61
5.1. Szexuálpedagógia – nem egyházi közegben.....	61
5.2. Egyházi kezdeményezések.....	66
5.3. A pedagógusok felkészítése.....	69
6 Jogszabályi háttér	74
6.1. Az 1995-ös Nemzeti Alaptanterv.....	75
6.2. A 2007-es Nemzeti Alaptanterv.....	78
6.3. A 2012-es Nemzeti Alaptanterv.....	79
6.4. A kerettantervek.....	82
7 A szexuális nevelés eredményessége	84
II. Empirikus vizsgálat	90
1 Kérdésfeltevés és hipotézisek	90

2 Mintaválasztás és kutatási eszközök	93
2.1. Az iskolák kiválasztása.....	93
2.2. Mérőeszközök.....	95
2.3. Mintaválasztás az iskolákon belül.....	97
3 A kérdőíves felmérés eredményei	99
3.1. A pedagógusok és módszereik.....	100
3.2. A szexuális nevelésben megjelenő témák.....	106
3.3. A diákok elégedettsége.....	122
3.4. Az iskola vagy a szülő dolga?.....	131
4 Az interjúkból kapott eredmények	135
4.1. A pedagógusok vélekedése általában a szexuális nevelésről.....	135
4.2. Résztvevők és szakmai együttműködések a szexuális nevelésben.....	145
4.3. Az iskolai szexuális nevelés időkeretei.....	150
4.4. Oktatási módszerek.....	153
4.5. Együttműködés a szülőkkel.....	155
4.6. A szexuális nevelés célkitűzései az iskolákban.....	156
4.7. A szexuális nevelés tartalmi elemei.....	158
4.8. A diákok igényeihez való kapcsolódás.....	160
4.9. Felhasznált oktatási segédanyagok.....	161
4.10. Tanórán kívüli programok.....	164
4.11. A pedagógusok fejlesztési javaslatai.....	166
5 A kutatási eredmények összegzése	168
6 Fejlesztési javaslatok, kutatási ötletek	172
Irodalomjegyzék	175
Mellékletek	185